

Α' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Γραφεία Ιδιωτικών Ερευνών και άλλες διατάξεις»

Ι. Με το υπό επεξεργασία νομοσχέδιο τροποποιείται η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 ν. 2518/1997, ώστε οι υποχρεώσεις του προσωπικού των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας (SECURITY) να περιλαμβάνουν και το προσωπικό τους που παρέχει εργασίες διοικητικής φύσεως (γραμματείς, τηλεφωνητές κλπ). Περαιτέρω, τροποποιείται η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 2518/1997, ώστε οι ίδιες προϋποθέσεις χορήγησης άδειας στις επιχειρήσεις αυτές, όταν λειτουργούν με τη μορφή ανωνύμων εταιρειών, να υφίστανται και για τις ανώνυμες εταιρείες που είναι μέτοχοι της ανώνυμης εταιρείας, στο όνομα της οποίας εκδίδεται η άδεια παροχής υπηρεσιών ασφαλείας (άρθρο 1 του νομοσχεδίου).

Επίσης, προτείνεται η ρύθμιση θεμάτων για τη σύσταση, οργάνωση και λειτουργία επιχειρήσεως ιδιωτικών ερευνών. Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις των άρθρων 2 και 3 του νομοσχεδίου, προστίθεται νέο άρθρο 11 στον νόμο 2518/1997, με το οποίο τίθεται το πλαίσιο λειτουργίας των επιχειρήσεων Ιδιωτικών Ερευνών (Ντετέκτιβ), ορίζεται η έννοια των «Γραφείων Ιδιωτικών Ερευνών» και απαριθμούνται περιοριστικά οι υπηρεσίες που προσφέρουν. Ακόμη, προβλέπονται οι ποινικές (χρηματικές και φυλάκισης) και οι διοικητικές (ανάκληση ή αφαίρεση της άδειας λειτουργίας) κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων και, τέλος, με τη διάταξη του άρθρου 4 του νομοσχεδίου ρυθμίζονται ζητήματα εφαρμογής του ως προς τα ήδη λειτουργούντα γραφεία ερευνών.

2

II. Τα ζητήματα λειτουργίας των επιχειρήσεων ερευνών είχαν αποτελέσει αντικείμενο εξουσιοδοτικής διάταξης με το άρθρο 12 παρ. 1 εδ. β' του ν. 1481/1984 (Α' 152), όπως αντικαταστάθηκε με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 1590/1986 (Α' 49), που όριζε τα εξής: «Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Δημοσίας Τάξης, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν : α) β) τις προϋποθέσεις χορήγησης και ανάκλησης αστυνομικής άδειας για σύσταση, οργάνωση και λειτουργία ιδιωτικών επιχειρήσεων ή υπηρεσιών αστυνομικής φύσεως καθώς και τα προσόντα και τις υποχρεώσεις του προσωπικού της». Με το Πρακτικό Επεξεργασίας υπ' αριθ. 434/1996 του Συμβουλίου της Επικρατείας, η ανωτέρω εξουσιοδοτική διάταξη κρίθηκε αόριστη, με το σκεπτικό ότι η ίδρυση ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών αστυνομικής φύσεως, οι οποίες, λόγω της φύσεως του αντικείμενου των δραστηριοτήτων τους, συνδέονται άμεσα με τις ατομικές ελευθερίες των πολιτών (όπως είναι για παράδειγμα το απόρρητο του ιδιωτικού βίου, το απόρρητο της επικοινωνίας, απόρρητο των προσωπικών ή και των ευαίσθητων δεδομένων), πρέπει να ρυθμίζεται με ειδική εξουσιοδότηση νόμου, στο πλαίσιο της οποίας θα κινηθεί η κανονιστική διοίκηση. Συγκεκριμένα, αυτή πρέπει να ρυθμίζει «...τον τρόπο ασκήσεως των δραστηριοτήτων αυτών και τα όρια των δικαιωμάτων του προσωπικού τους, τον τρόπο ασκήσεως εποπτείας από την Πολιτεία, δεδομένου ότι κατ' ουσίαν παραχωρείται τμήμα της κρατικής εξουσίας, τη δυνατότητα προστασίας των θιγόμενων τρίτων (υποβολή αναφοράς – δικαίωμα αποζημιώσεως) καθώς και πλήρες σύστημα κυρώσεων (ποινικών και διοικητικών) σε περίπτωση παραβάσεων του νόμου από τις επιχειρήσεις αυτές, θέματα που ανήκουν στον ίδιο το νομοθέτη...Στη συγκεκριμένη περίπτωση η ανωτέρω παρατεθείσα εξουσιοδότηση του άρθρου 1 παρ. 3 ν. 1590/1986 είναι αόριστη και δεν πληροί τις προϋποθέσεις αυτές ...».

III. Με τις διατάξεις του υπό επεξεργασία νομοσχεδίου, οι προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας γραφείων ιδιωτικών ερευνών υπάγονται ρητώς στους κανόνες λειτουργίας των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας του ν. 2518/1997, και το πλαίσιο δραστηριοτήτων τους οριοθετείται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων των πολιτών (βλ. Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου σελ. 3).

Ειδικότερα, στο άρθρο 2 παρ. 3 προβλέπεται ότι απαιτείται έγγραφη ανάθεση εκ μέρους του ενδιαφερομένου προσώπου προκειμένου να παρέχονται οι προβλεπόμενες στο άρθρο αυτό δραστηριότητες των γραφείων ιδιωτικών ερευνών. Επίσης, το προσωπικό των γραφείων αυτών μπορεί, στα πλαίσια της εκτέλεσης των υπηρεσιών του, να εκτελέσει πράξεις που μπορεί να κάνει οποιοσδήποτε πολίτης (πχ. σύμφωνα με το άρθρο 275 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 279 ΚΠΔ, οι πολίτες έχουν δικαίωμα συλλήψεως του προσώπου που διαπράττει αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα, υπό την προϋπόθεση της παραδόσεώς του στα αρμόδιες αρχές, βλ. Χ. Μυλωνόπουλου, Τα υποκειμενικά στοιχεία της δικαιολογήσεως, σε Ποινικά Χρονικά τ. ΚΗ, 561 επ.).

Όπως για τις επιχειρήσεις ιδιωτικής φύλαξης και υπηρεσιών ασφαλείας, έτσι και εν προκειμένω, για τα γραφεία ιδιωτικών ερευνών, σύμφωνα με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου, απαιτείται ειδική άδεια λειτουργίας τους και ειδική άδεια εργασίας των ατόμων που απασχολούνται σε αυτές, οι δε άδειες χορηγούνται από την αστυνομία για περιορισμένο χρονικό διάστημα και είναι ανακλητές κατά τους όρους του ν. 2518/1997 και του παρόντος. Συγκεκριμένα, η άδεια λειτουργίας γραφείου ιδιωτικών ερευνών δίνεται για 5 έτη και δεν ανανεώνεται, αν δεν συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις του νόμου, κατ' ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 2 και 3 του ν. 2518/1997. Επίσης, στην παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου αναφέρονται διεξοδικά οι υποχρεώσεις των γραφείων ιδιωτικών ερευνών και του προσωπικού τους, και ακόμη λαμβάνεται πρόνοια για την αποφυγή συγχύσεως με αστυνομικές ή άλλες δημόσιες αρχές από τη χρήση σημάτων, τίτλων, διαφημίσεων ή συγχύσεως με άλλους τρόπους, που αναφέρονται στη διάταξη της παρ. 7 εδ.β - γ). Τέλος, κατά την έννοια της παραγράφου 9 του άρθρου 2, οι προβλεπόμενες σε αυτή ποινικές κυρώσεις έχουν επικουρικό χαρακτήρα, δηλ. επιβάλλονται οι ποινές αυτές εφόσον οι συγκεκριμένες αξιόποινες πράξεις (πχ. αντιποίησης

αρχής, παράνομη βία, κ.λπ.) δεν τιμωρούνται βαρύτερα από άλλες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα.

Αθήνα, 15 Νοεμβρίου 2003

Η εισηγήτρια επιστημονική συνεργάτις
Αλεξάνδρα Π. Καρέτσου

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέλιος Ν. Κουσουλής
Επικ.Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Αθηνών

Ο Προϊστάμενος της Α' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Μ. Παντελής
Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Καθηγητής Κώστας Μαυριάς